

La ciència com a reclam turístic de les comarques gironines

Vuit rutes combinen la descoberta del territori amb la recerca i el coneixement científic

M. COSTA-PAU
GIRONA

Per primera vegada s'han posat en marxa a Catalunya, d'una manera sistemàtica i amb voluntat d'abastar tot el territori de les comarques gironines, vuit rutes que combinen turisme i ciència i permeten descobrir, per exemple, quin procés químic s'amaga en l'elaboració d'un formatge, com es restauren les restes dels vaixells enfonsats fa milers d'anys a la Mediterrània o qui van ser personalitats com el professor Margalef de Blanes o l'inventor Narcís Monturiol.

"A Catalunya s'ha potenciat el turisme cultural i industrial, però no el turisme científic, que tot just ara despunta", explica Marc Portella, responsable de Turisme Científic de la Fundació Catalana per a la Recerca i la Innovació. Portella ha dissenyat les vuit rutes científiques, juntament amb Meritxell Plana, tècnica de gestió del portal *surtderecercapercatalunya.cat*.

Es tracta d'unes vistes pensades per a "ments curioses", fetes per ser gaudides en família, que tenen el format de sortides de dos o tres dies. "Cada ruta té diversos itineraris i el fil argumental que els lliga permet seguir-los a la carta, sense necessitat de completar-los tots", explica Meritxell Plana. Afegeix que gairebé totes aquestes rutes són de cost zero, llevat de la contractació voluntària d'un allotjament, i totes s'han dissenyat amb l'estreta col·laboració dels consells comarcals corresponents.

La iniciativa va obtenir el premi de la millor idea de negoci en el congrés de turisme cultural fet a Còrdova a principis d'any i s'ha pogut tirar endavant gràcies al suport del Patronat de Turisme Costa Brava Girona.

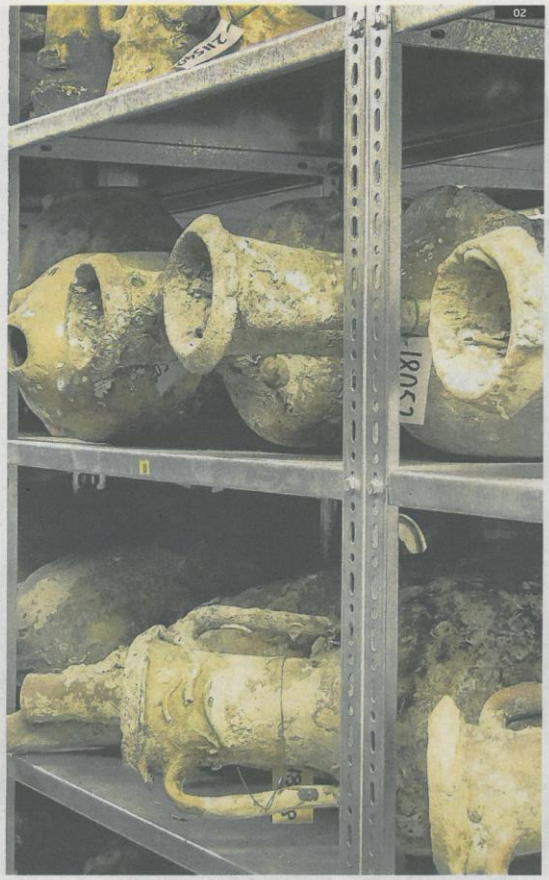
Un expert del Centre d'Arqueologia Subaquàtica (CASC), a Girona. FUNDACIÓ RERCERCA

Els diversos itineraris, en els quals s'han volgut incloure llocs poc coneguts o que per si sols no atrauen el gruix turístic malgrat el seu interès, inclouen 13 museus, 13 espais naturals, 8 elements patrimonials, 3 centres de recerca, 6 jaciments arqueològics i 3 punts d'elaboració d'un total de 35 municipis de les comarques gironines.

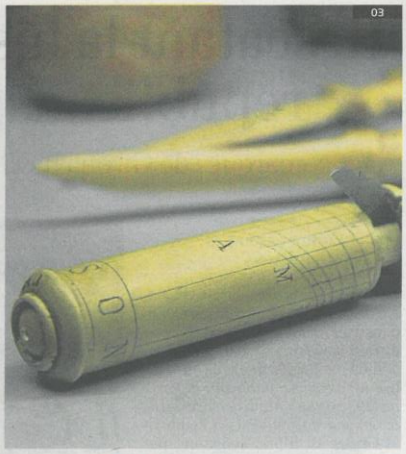
Innovació a l'Alt Empordà

La magnífica estació de tren de Portbou, avui reduïda a una parada de Rodalies de Renfe, és un dels vestigis de la industrialització del segle XIX a la comarca de l'Alt Empordà. La visita a aquest espai vol evocar el temps en què va ser construïda pels tallers Joan Torres i Guardiola, conegut com *l'Eiffel català*, i va suposar fins i tot una amenaça a la capitalitat de Figueres. Dins d'aquesta ruta altempordanesa també s'hi proposa la visita a les

02

03

04

ruïnes d'Empúries, l'Ecomuseu-Farinera de Castelló d'Empúries, el llegat a Figueres de l'inventor del submarí, Narcís Monturiol, o el Museu de la Tècnica. En aquesta última instal·lació s'hi poden contemplar, per exemple, màquines de cosir de fa més de dos segles o una màquina d'escriure Braille amb forma esfèrica. A Garriguella es proposa una ruta que inclou vins i búnquers.

El suro del Baix Empordà

El món surer català té el seu epicentre al Baix Empordà. Es proposen passejades per boscos d'alzines, com els que envolten el municipi de Romanyà de la Selva, o visites que permeten descobrir com es pot utilitzar el suro per a tasques molt diverses, que van des de l'antiga confecció de les diverses arts de pesca fins als actuals materials que s'utilitzen per a les impressores 3D. No hi falta una visita al Museu del Suro de Palafrugell, antiga fàbrica surera. Just al davant de la bòbila vella s'hi ha creat l'Institut Català del Suro, un espai per promoure el sector surer català a través de la recerca i la innovació.

Al Museu de la Pesca de Palamós s'explica al visitant de manera didàctica la història, el moment actual i el futur de la pesca, i com aquest sector va utilitzar el suro. La ruta també inclou Castell d'Aro, on l'antiga estació del ferrocarril s'ha convertit en un pas de la via verda. La potent indústria surera de la zona va utilitzar aquest antic ferrocarril per transportar les mercaderies.

Ruta submergida al Gironès

L'aigua és el fil conductor d'aquesta ruta, que inclou tant espais coneguts de la capital –com el Pont de Pedra, el Barri Vell o la catedral– com espais menys freqüentats pels turistes –com el Centre d'Arqueolgia Subaquàtica de Catalunya–. El visitant podrà tenir a les mans objectes de fa milers d'anys trobats en vaixells enfonsats al Mediterrani i descobrirà quins processos químics s'han utilitzat per netejar-los i conservar-los. Més bucòliques són les gorges alveolars d'origen volcànic de Canet d'Adri. Permeten fer-hi una descoberta arqueològica seguida d'un bany refrescant.

El municipi de Salt té un museu massa poc conegut dedicat a l'aigua. S'inclouen a la ruta el Castellum Fractum de Sant Julià de Ramis i la vil·la romana del Pla de l'Horta de Sarrià de Ter.

Ruta de l'Estany de Banyoles

En aquest itinerari es parteix del llac natural més gran de Catalunya, es visita el Parc Neolític de la Draga, encara en procés d'excavació, el Museu Arqueològic Comarcal (antigament, Museu Darder), el Parc de les Coves de Serinyà (considerat el millor jaciment de l'Europa occidental per conèixer el pas de l'home de neandertal a l'home modern), i el sorprenent arbre de maig de Cornellà del Terri, que supera en alçària els edificis del seu voltant.

01. Molí d'aigua de les gorges de Canet d'Adri. 02. Restes conservades al Centre d'Arqueologia Subaquàtica. 03. Rellotge de pastor. 04. Centre productor de làctics.
FUNDACIÓ RECERCA

La Selva de Ramon Margalef

Ramon Margalef va ser el primer catedràtic d'ecologia de l'estat espanyol i més de 15 espècies porten el seu nom. Va desenvolupar la seva activitat a la comarca de la Selva, en els paisatges que el visitant recorrerà. Són de visita obligada els estanys de Sils, els jardins de Marimurtra de Blanes i el Centre d'Estudis Avançats de Blanes.

Margalef va ser pioner en la recerca marina. Seguint el seu exemple, es poden aprendre moltes coses visitant les pesqueres de Blanes o l'embassament del Pasteral.

La Garrotxa, més que volcans

Aquest itinerari inclou la famosa Fageda d'en Jordà i una visita a la Cooperativa la Fageda, on s'elaboren productes lactis gràcies a l'empenta de persones de diversitat funcional. En aquest espai, el visitant pot aprendre sobre bacteris i fermentació.

Sostenibilitat i estètica són valors que caracteritzen la tasca del multipremiat estudi RCR Arquitectes. Per saber el perquè de l'èxit només cal visitar algunes de les seves obres: la pista d'atletisme de Tossols Basil o el Parc de la Pedra Tosca.

La transformació al Ripollès

Diversos processos ancestrals s'engloben en l'anomenada *Ruta de la transformació*. El procés que segueixen la carn i els productes lactis es mostra al Mas el Lladré, de les Llosses. A les mines de Can Paloca es pot descobrir com a principis del segle XVI aquesta petita explotació de ferro s'integrava a la famosa farga catalana. A Ripoll es proposa una visita al Museu Etnogràfic, on hi ha col·leccions relacionades amb la pagesia, els oficis, la religiositat popular, la farga catalana i les reconegudes armes de foc portàtils ripolleses. Al Molí Petit, que depenia del monestir de Sant Joan de les Abadesses, es conserva bona part de l'estructura original del mecanisme hidràulic d'un molí fariner. L'itinerari inclou també la Farga Palau.

Per la pedra de la Cerdanya

La geologia és fascinant a la Cerdanya, tal com ho demostren els xaragalls d'Olopte, unes curioses estructures geològiques. A 2.240 metres d'altura, al peu del Puigpedrós, hi ha l'estany de Malniu, d'origen glacial i envoltat de pins i blocs de granit. A Bolvir es recomana fer una visita al Museu Espai Ceretània. També es poden visitar la font de Fontanera, el mirador de la muntanya de Guils i el castell de Llívia.